

2. Жемела Г. П., Сидоренко А. В., Кулик М. І. Роль погодних факторів у формуванні врожайності і поліпшенні якості зерна озимої пшениці. Вісник полтавської державної аграрної академії. Полтава, 2007. Вип. № 2. С. 10–16.

3. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф. Рослинництво. Сучасні інтенсивні технології вирощування основних польових культур. Львів: НВФ «Українські технології», 2006. 730 с.

4. Попов С. І. Урожайність і якість зерна озимої пшениці залежно від попередників та системи удобрення в зоні східного Лісостепу України. Вісник Львівського національного аграрного університету (Сер.: «Агрономія»), Львів. 2010. Вип. 14 (2). С. 83–89.

ВРОЖАЙНІ ВЛАСТИВОСТІ НАСІННЯ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ФРАКЦІЙНОГО СКЛАДУ НАСІННЕВОГО МАТЕРІАЛУ

*Філатов А. А., здобувач вищої освіти СВО «Бакалавр»
факультету агротехнологій та екології*

*Науковий керівник – Кулик М. І., кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри селекції, насінництва і генетики*

На даний час, поряд з вивченням впливу попередників, використання добрив і з урахуванням погодних умов на формування врожайності та якості зерна пшениці озимої, а також ефективності рівня агротехніки та родючості ґрунтів [3, 4, 7] важливим питанням у технології вирощування культури є вивчення насінневого матеріалу та особливості формування його врожайних властивостей.

Під час проведення заходів допосівної підготовки насіння необхідно виділити найякісніші фракції за крупністю та відповідними посівними якостями, що регламентуються державними стандартами [8]. При цьому найменш затратним заходом залишається розподіл насіння за крупністю.

Наприклад, ще І. Г. Строна вказував на те, що насіння польових культур крупне і більш крупне не має переваг за врожайністю порівняно з насінням середнього розміру [9].

У досліджах іншого автора насіння розподіляли за співвідношенням товщини і ширини насінини [5]. Виходячи з польових дослідів, автор дійшов висновку, що крупність не має великого значення у разі сівби високоякісним насінням та за сприятливих умов вегетації рослин.

Так, дослідження автора свідчать, що кращим за показниками якості в партії насіння є те, яке належить до середньої та крупної фракції насіння [10]. Зі збільшенням фракції висіяного насіння, в межах одного сорту, підвищується кількість зародкових корінців, рослини формуються міцнішими та характеризуються швидким проходженням етапів органогенезу [1].

Встановлено, що крупність насіння не є вирішальним чинником в одержанні високої врожайності окремих культур, хоча продуктивність рослин, як правило, підвищується зі збільшенням маси насіння. Однак висока продуктивність зумовлюється не лише крупністю, але й ваговитістю насіннєвого матеріалу [11].

Інші науковці підтверджують цей висновок про те, що між крупністю насіння та продуктивністю рослин немає прямої залежності. Шляхом відбору крупних зерен не вдається поліпшити ні врожайних, ні сортових властивостей насіння [2].

Під врожайними властивостями насіння розуміють здатність різного насіння одного генотипу за однакових агротехнічних умов давати різні врожаї, а рослини, одержані з насіння з різними врожайними властивостями, можуть відрізнятися за рядом фенотипових і господарське цінних ознак. Отже, врожайні якості насіння – це сукупність його властивостей і ознак, здатних відповідно впливати на формування посіву як фотосинтезуючої системи – його структуру, ріст, розвиток, що в кінцевому підсумку визначає біологічну і господарську врожайність [6].

Отже, враховуючи значний обсяг літературних джерел щодо вивчення посівних якостей насіннєвого матеріалу на формування елементів продуктивності та врожайності зерна пшениці, обраний напрям дослідження є актуальним і потребує закладки і проведення відповідних експериментів у лабораторних та польових умовах.

Розбіжність думок щодо впливу крупності насіння на формування насіннєвої продуктивності пшениці озимої і визначило тему наших досліджень, адже сучасна технологія насінництва має забезпечувати отримання насіннєвого матеріалу з високими показниками врожайних властивостей і посівних кондицій.

Список використаних джерел

1. Антонов И. В., Фидик В. И., Мовчан Л. К. Комбинирование семян яровой пшеницы для возделывания по интенсивной технологии. Селекция и семеноводство. 1988. Вип. № 3. С. 33–35.
2. Войтович Н. В., Никифоров В. М. Технологии возделывания яровых зерновых культур в Центральном районе Нечерноземной зоны. М.: ФГНУ «Росинформагротех», 2001. 53 с.
3. Герасименко С. С., Герасименко В.С. Вариация урожайности зерновых культур в Украине: причины и последствия. Актуальні проблеми економіки. 2004. Вип. №5 (35). С. 140–149
4. Давиденко Г. А. Вплив попередників і добрив на агрохімічні показники ґрунту і продуктивність озимої пшениці. Вісник Сумського національного аграрного ун-ту. Серія «Агрономія і біологія». 2012. Вип. 9 (24). С. 37–39.
5. Ижик Н. К. Полевая всхожесть семян. К.: Урожай, 1976. 200 с.
6. Киндрук Н. А., Сечняк Л. К., Слюсаренко О. К. Экологические основы семеноводства и прогнозирование урожайных качеств семян озимой пшеницы. К. : Урожай, 1990. 184 с.